

BIULETYN EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

1 (18)/2012

NIEZWYKŁA SZANSA DLA ZWYKŁYCH LUDZI

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zapraszamy do aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów w ramach następujących konkursów:

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO (www.efs.dolnyslask.pl)

- Konkurs nr I/9.1.1/A/12 – na projekty dotyczące tworzenia i wsparcia istniejących przedszkoli (termin przyjmowania wniosków: do 31.12.2012 r. Dopuszcza się wcześniejszy termin zamknięcia lub zawieszenia konkursu, na zasadach określonych w Dokumentacji konkursowej).
- Konkurs nr I/9.1.2/A/12 – na projekty obejmujące programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia (planowany termin ogłoszenia konkursu: lipiec 2012 r.). Więcej informacji wraz z Dokumentacją konkursową na stronie www.efs.dolnyslask.pl

DOLNOŚLĄSKI WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY (www.pokl.dwup.pl)

- Konkurs nr II/6.2/A/12 – na projekty skierowane na wsparcie osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą – pożyczki – wybór operatora (termin przyjmowania wniosków: od 18.05 do 18.06.2012 r.).
- Konkurs nr II/7.2.1/B/12 – na projekty dotyczące aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluceniem społecznym – konkurs dla gmin nieaktywnych w ramach projektu systemowego 7.1.1 PO KL (planowany termin ogłoszenia konkursu: wrzesień 2012 r.).
- Konkurs III/7.2.2/B/12 – konkurs na projekty dotyczące wsparcia ekonomii społecznej – Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (planowany termin ogłoszenia konkursu: czerwiec 2012 r. Uwaga! Konkurs zostanie ogłoszony w przypadku nierekomendowania do dofinansowania projektodawcy w jednym z wyodrębnionych subregionów w ramach konkursu I/7.2.2/A/12).
- Konkurs nr I/7.4/A/12 – na projekty dotyczące wsparcia niepełnosprawnych na rynku pracy (termin przyjmowania wniosków: do 10 maja 2012 r.).
- Konkurs nr II/8.1.1/B/12 – na projekty skierowane na wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników – wybór operatora (termin przyjmowania wniosków: od 21.05 do 19.06.2012 r.).
- Konkurs nr I/9.6.1/A/12 – na projekty dotyczące upowszechnienia kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych (planowany termin ogłoszenia konkursu: czerwiec 2012 r.).
- Konkurs nr I/9.6.2/A/12 – na projekty dotyczące podwyższania kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych (termin przyjmowania wniosków: od 07.05 do 04.06.2012 r.).
- Konkurs nr I/9.6.3/A/12 – na projekty dotyczące doradztwa dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji (planowany termin ogłoszenia konkursu: czerwiec 2012 r.).

Więcej informacji wraz z Dokumentacją konkursową na stronie www.pokl.dwup.pl

UWAGA! PROJEKTY WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ

W roku 2012 będzie możliwość realizacji projektów współpracy ponadnarodowej w ramach Priorytetu VI, VII, VIII i IX. Więcej informacji na www.efs.dolnyslask.pl po ostatecznym zatwierdzeniu zmian w Planach działania na rok 2012.

Radosław Mołoń
Wicemarszałek Województwa
Dolnośląskiego

Szanowne Państwo,

zbliżamy się do końca obecnego okresu programowania. Wykorzystaliśmy już większość z ponad 2 mld złotych, jakie otrzymaliśmy na lata 2007-2013 w ramach komponentu regionalnego PO KL.

W bieżącym roku w ramach ogłaszanych konkursów mamy do rozdysponowania rekordową – bo prawie o połowę wyższą niż w latach ubiegłych – kwotę. **Dotychczas kształtowała się ona na poziomie średnio 300 mln złotych rocznie, a w 2012 wynosi 430 mln złotych.** Zdecydowana większość z 26 konkursów zaplanowanych przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy oraz Urząd Marszałkowski została ogłoszona w I połowie roku.

Dwa razy więcej środków w porównaniu do lat poprzednich, bo ponad 139 mln złotych, przeznaczaliśmy na integrację społeczną, czyli działania skierowane do osób w trudnej sytuacji życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dla porównania – w 2011 roku było to ponad 76 mln złotych. Również na wyrównywanie szans edukacyjnych tegoroczna pula jest większa – na ten typ inicjatyw zarezerwowaliśmy ok. 103 mln złotych. W 2011 roku było to ponad 97 mln złotych.

Od 1 stycznia br. w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki nastąpiły znaczące zmiany, znowelizowane zostały m.in. zasady kwalifikowalności wydatków oraz Szczegółowy Opis Priorytetów PO KL. Jedną z ważniejszych nowości jest wprowadzenie pożyczek dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Więcej na ten temat mogą Państwo przeczytać w dalszej części Biuletynu.

W tym numerze opisujemy również kolejne dwa przykłady dobrych praktyk – **Małe przedszkole jest fajne**, projekt zrealizowany przez Fundację Edukacji Przedszkolnej w partnerstwie z ośmioma wiejskimi gminami oraz **Szkoły uśmiechu – niwelowanie barier edukacyjnych uczniów szkół specjalnych w powiecie dzierzoniowskim**, prowadzony przez Fundację Rosa w partnerstwie ze Starostwem Powiatu Dzierżoniowskiego. Takie przedsięwzięcia pokazują jak wielki kapitał tkwi w Dolnoślązakach, podkreślają ich zaangażowanie, pasję i wolę działania na rzecz lokalnych społeczności. Są również dowodami umiejętnego korzystania z szansy, jaką daje Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Mamy nadzieję, że przykłady konkretnych projektów zainspirują następnych beneficjentów, także władze lokalne i inne organizacje, do aplikowania o środki z EFS. Szczególnie zależy nam, aby z dofinansowania skorzystali również ci, którzy dotychczas tego nie zrobili. Z roku na rok takich miejsc i środowisk jest coraz mniej, choć wciąż niestety istnieją.

Na stronach www.efs.dolnyslask.pl oraz www.pokl.dwup.pl znajdują Państwo harmonogramy oraz szczegółowe informacje dotyczące ogłaszanych konkursów.

Gorąco polecam lekturę pierwszego w tym roku numeru Biuletynu i zachęcam do aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Radosław Mołoń

Co oferuje osobom z niepełnosprawnością PO KL na Dolnym Śląsku w 2012 roku?

Osoby z niepełnosprawnością zostały zidentyfikowane w województwie dolnośląskim, podobnie jak w pozostałej części kraju, jako jedna z grup szczególnie defaworyzowanych na rynku pracy. Potrzebę ich wsparcia potwierdziła również diagnoza przeprowadzona przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w 2010 r. W porównaniu do 2007 roku udział niepełnosprawnych w ogóle osób zarejestrowanych jako bezrobotne wzrósł w regionie o ponad jedną trzecią.

Bariery w dostępie do edukacji, niski poziom wykształcenia oraz stereotypowe postrzeganie niepełnosprawnych jako niewydajnych pracowników to podstawowe źródła ich problemów przy poszukiwaniu zatrudnienia. Przedłużające się bezrobocie sprzyja obniżeniu poczucia własnej przydatności zawodowej i przyjęciu postawy bierności. Tymczasem zwłaszcza dla tej grupy praca jest często czynnikiem zwiększającym samoocenę. Daje możliwość zdobycia środków do życia, ale także pozwala na codzienny kontakt z ludźmi, a w konsekwencji również na rehabilitację społeczną. Dla większości osób z niepełnosprawnością praca ma ogromne znaczenie, nie tylko finansowe – przede wszystkim pełni ważną funkcję społeczną.

Wypowiedzi niepełnosprawnych uczestników badania przeprowadzonego w ramach projektu systemowego realizowanego przez DWUP (Poddziałanie 6.1.2), na podstawie którego powstała publikacja „Diagnoza sytuacji osób defaworyzowanych na rynku pracy”:

„Człowiek czuje się potrzebny, ja mówię to z racji swojego wieku, mam 60 lat, niedługo przejdę na emeryturę, dlatego bronię się rękami i nogami, mógłbym być na rencie, jednak tego unikam” (uczestnik z Jeleniej Góry).

„Praca dla mnie jest dużym szczęściem, to są kontakty, człowiek się rozwija, zarabia” (uczestnik ze Szczepanowa).

„Praca dla mnie jest sposobem na zarabianie pieniędzy, spełnieniem marzeń i realizowaniem celów zawodowych” (uczestnik z Wrocławia).

KONKURSY 2012

W 2012 roku na Dolnym Śląsku zaplanowano realizację projektów systemowych oraz konkursowych w ramach PO KL, przeznaczonych specjalnie dla osób z niepełnosprawnością. Ich celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zwiększenie szansy na podniesienie poziomu wykształcenia, a w konsekwencji na powrót lub wejście na rynek pracy.

ZATRUDNIENIE I RYNEK PRACY

Projekty w obszarze *Rynku pracy* (Priorytet VI) mają na celu podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

W ramach Poddziałania 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy wyodrębniono specjalną pulę środków – 11 mln zł – na projekty skierowane wyłącznie do osób bezrobotnych z niepełnosprawnością, mieszkańców województwa dolnośląskiego. Projekty mają uwzględniać m.in. identyfikację potrzeb każdego uczestnika poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych, wsparcie psychologiczno-doradcze, realizację programów aktywizacji zawodowej poprzez pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, staże i praktyki zawodowe, szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych czy też subsydiowanie zatrudnienia. Dostosowanie projektów do potrzeb osób z niepełnosprawnością ma polegać głównie na dopasowaniu form wsparcia, zaangażowaniu doświadczonej kadry oraz realizacji zajęć w przystosowanych pomieszczeniach.

W ramach Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia zaplanowano specjalny konkurs na projekty skierowane wyłącznie do osób z niepełnosprawnością, zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą, na który przeznaczono 2 mln zł. Osoby te będą mogły otrzymać bezzwrotne wsparcie obejmujące dotacje na rozwój przedsiębiorczości w wysokości do 40 tys. zł na osobę (lub 20 tys. zł na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) oraz doradztwo i szko-

lenia niezbędne do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej.

W 2012 roku kontynuowane są także projekty systemowe realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy. Ich głównym celem jest poprawa zdolności do zatrudnienia bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, ze szczególnym uwzględnieniem m.in. osób z niepełnosprawnością, które mogą skorzystać ze szkoleń, staży i przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub też z jednorazowej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej.

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Projekty w obszarze *Integracji społecznej* (Priorytet VII) mają na celu poprawę dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wśród których znajdują się także niepełnosprawni.

W ramach Poddziałania 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym premiowane są projekty zakładające udział osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 30% ogólnej liczby uczestników. Będą one mogły m.in. wziąć udział w kursach i szkoleniach umożliwiających dostosowanie swoich kwalifikacji do wymogów rynku pracy, odbyć staże, uczestniczyć w zajęciach reintegracji zawodowej u pracodawcy, skorzystać z poradnictwa psychologicznego lub zawodowego.

W 2012 r. wprowadzone zostało do Programu nowe Działanie 7.4, przeznaczone wyłącznie dla osób niepełnosprawnych, na które samorząd województwa przeznaczył 12,6 mln zł. W jego ramach w marcu br. ogłoszony został konkurs na projekty oferujące uczestnikom m.in. staże i praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie u pracodawcy czy skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej.

W ramach Działania 7.4 od 2012 roku zaplanowano także realizację projektu systemowego *Sprawni w pracy*, który wprowadza funkcję asystenta osoby niepełnosprawnej, umożliwiając w ten sposób aktywizację zawodową zarówno osobom ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jak i członkom ich rodzin, zmuszonym dotychczas do rezygnacji z zatrudnienia. Na realizację projektu przeznaczono 2,6 mln zł.

Kontynuowane są również projekty systemowe realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie z województwa dolnośląskiego. Stosowane w projektach instrumenty aktywnej integracji, czyli różnego rodzaju działania w sferze aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej, mają przyczynić się do powrotu na rynek pracy osób wykluczonych lub uzyskania przez nie zdolności do zatrudnienia przy jednoczesnej integracji ze społeczeństwem.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Pracownicy niepełnosprawni mają zapewnione pierwszeństwo podczas rekrutacji na szkolenia organizowane w ramach projektów szkoleniowych i doradczych, realizowanych w obszarze *Adaptacyjności* (Priorytet VIII), w ramach Poddziałania 8.1.1 *Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw.*

EDUKACJA

Projekty z obszaru *Edukacji* (Priorytet IX), mające na celu wyrównanie szans w trakcie procesu kształcenia, również zostały ukierunkowane na wsparcie niepełnosprawnych. Osoby te są jedną z grup napotykających na silne bariery w dostępie do wysokiej jakości usług edukacyjnych.

W 2012 roku premiowane są projekty zakładające:

- zwiększony udział dzieci niepełnosprawnych w edukacji przedszkolnej – **Poddziałanie 9.1.1,**
- realizację programów rozwojowych placówek kształcenia specjalnego – **Poddziałanie 9.1.2,**
- przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć oraz zaspokojenia specyficznych potrzeb i trudności osób niepełnosprawnych – **Działanie 9.4,**
- zwiększenie udziału dorosłych osób niepełnosprawnych w szkoleniach i kursach – nowe **Poddziałanie 9.6.2.**

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI NA TEMAT KONKURSÓW NA PROJEKTY?

Informacje na temat przebiegu konkursów i projektów wyłonionych do dofinansowania można uzyskać w punktach informacyjnych DWUP i UMWD (dane kontaktowe dostępne na ostatniej stronie Biuletynu) oraz na stronach www.efs.dolnyslask.pl i www.pokl.dwup.pl.

W znalezieniu odpowiedniego projektu oraz przygotowaniu wniosku o dofinansowanie bezpłatnie pomagają Regionalne Ośrodki EFS w Jeleniej Górze, Legnicy, Wałbrzychu i Wrocławiu (dane kontaktowe dostępne na ostatniej stronie Biuletynu oraz stronie www.efs.dolnyslask.pl).

Wspólnie niwelujemy bariery niepełnosprawności

Materiał przygotowany przez Fundację Rosa we Wrocławiu

Każde dziecko to skarb, każde zasługuje na miłość, opiekę, troskę i wsparcie. O tym nie trzeba nikogo przekonywać. Potrzebują tego zwłaszcza dzieci niepełnosprawne, dla których zwykłe, codzienne czynności stanowią wyzwanie. To one najczęściej narażone są na wykluczenie społeczne, najpierw w zakresie edukacji, a później – zatrudnienia. Dlatego zasługują na szczególną uwagę. Dla nich powstał projekt *Szkoły uśmiechu – niwelowanie barier edukacyjnych uczniów szkół specjalnych w powiecie dzierzoniowskim*, prowadzony od października 2011 roku przez Fundację Rosa w partnerstwie ze Starostwem Powiatu Dzierżoniowskiego.

DLACZEGO TAK?

O sytuacji osób niepełnosprawnych mówi m.in. ministerialny raport *Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście percepcji Polaków – diagnoza społeczna 2009*. Wynika z niego, że niepełnosprawni mają nawet dziesięciokrotnie mniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia. Jednym z kluczowych

powodów tej sytuacji jest niedostosowany do wymogów rynku pracy program nauczania. W placówkach edukacyjnych dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży brakuje zajęć, które rozwijałyby kompetencje kluczowe i przygotowywały do stabilnego życia w społeczeństwie. Ważne jest także niwelowanie trudności związanych z niepełnosprawnością, a więc nie tylko przekazywanie wiedzy, lecz również dbałość o umiejętności komunikacyjne i społeczne, których poznanie pozwala lepiej funkcjonować w otoczeniu. Dlatego Fundacja Rosa, która pomaga dzieciom i młodzieży w różnych aspektach życia, zdecydowała się na realizację projektu mającego na celu zwiększenie skuteczności działań i wyrównywanie szans edukacyjnych. Nacisk położony został

na rozwój kompetencji kluczowych, komunikacyjnych i matematycznych połączonych z terapią relaksacyjną. Projekt prowadzony jest w dolnośląskich Specjalnych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych w Bielawie i Piławie Górnej koło Dzierżoniowa. Szeroki zakres działań możliwy jest dzięki współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu

Społecznego w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL *Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych*.

CO ROBIMY?

Projekt *Szkoły uśmiechu* pozwala na organizację zajęć przedmiotowych oraz terapeutycznych dla 60 uczniów ze szkół podstawowych w SOSW w Piławie Górnej i Bielawie. Środki unijne umożliwiły zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych, dzięki którym najmłodszy chętniej biorą aktywny udział w zajęciach. W ten sposób lekcje przyrody i ekologii zyskały nowy, atrakcyjniejszy wymiar, a matema-

tyka i język angielski prowadzone są przy użyciu aplikacji multimedialnych.

Ważną rolę w projekcie odgrywają również zajęcia z wykorzystaniem różnorodnych form terapii (m.in. arteterapia, czyli tera-

pia poprzez sztukę wraz z relaksacją). W obu szkołach powstały *sale doświadczania świata*, których urządzenie częściowo zostało sfinansowane ze środków unijnych, a wyposażone przez Fundację Rosa. Sale to miejsca, w których terapeuci prowadzący różnego rodzaju ćwiczenia wykorzystują specjalistyczny sprzęt, pobudzający zmysły niepełnosprawnych intelektualnie dzieci. Wszystko odbywa się za pomocą całej gamy bodźców: światła, dźwięków, zapachów oraz dotyku. Wyposażenie sali stanowią m.in. urządzenia i instrumenty do wytwarzania różnego rodzaju odgłosów, robienia baniek mydlanych, kabina z luster, podwieszana huśtawka, płaskie akwarium, kurtyna-wodospad, urządzenia do stymulacji wzroku, słuchu i dotyku, ścieżka sensoryczna do różnicowania faktury materiału i tor

świetlno-dźwiękowy. Terapia prowadzona w takich miejscach jest nie tylko bardziej atrakcyjna, kompleksowa, ale przede wszystkim bardziej skuteczna. U dzieci wzrasta poczucie bezpieczeństwa, zmniejsza się poziom lęku, chętniej nawiązują kontakt z otoczeniem. Na warsztatach uczą się komunikowania w warunkach życia codziennego oraz pokonywania barier niepełnosprawności.

Szkoły uśmiechu są nie tylko miejscem nauki, ale również zabawy. Dowodem na to jest wysoka frekwencja oraz za-

angażowanie najmłodszych. Jednak nawet najlepsze zajęcia pozalekcyjne nie przyniosą rezultatów bez zmiany całej idei kształcenia i współpracy z rodzicami, dla których przygotowano specjalne warsztaty.

EFEKTY WIDOCZNE JUŻ TERAZ

Szkoły uśmiechu realizowane będą do lipca br. Już teraz widać, że jest to projekt potrzebny. *Kurs języka angielskiego, zajęcia matematyczno-komputerowe oraz ekologiczne* pozwalają nam na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy. *Atrakcyjne pomoce dydaktyczne umożliwiają pełną realizację założonych celów. A zajęcia arteterapii, relaksacji i komunikacji spełniają całkowicie swój charakter terapeutyczny* – podsumowuje Bożena Karasek, dyrektor SOSW w Bielawie. I dodaje: – *Już teraz widzimy duże zaangażowanie dzieci i pierwsze efekty działań terapii.*

Tę opinię potwierdza również Teresa Budzyk, kierująca SOSW w Piławie Górnej: – *Zajęcia zaplanowane w projekcie, szczególnie te o charakterze terapeutycznym, takie jak relaksacja, arteterapia czy komunikacja, na pewno wesprą dzieci w dziedzinach, które rzeczywiście sprawiają im trudności. Myślę, że dzięki temu istnieje szansa na wyrównanie możliwości edukacyjnych uczniów niepełnosprawnych, przy uwzględnieniu ciągłości i systematyczności działań, w czym pomagają takie projekty, jak Szkoły uśmiechu Fundacji Rosa.*

Rodzice oraz opiekunowie widzą pozytywny wpływ projektu na swoich podopiecznych. Siostra Danuta Sierant, opiekun prawny kilkorga dzieci uczestniczących w projekcie, zauważa: – *Widzę trafność doboru zajęć do stopnia i rodzaju niepełnosprawności naszych podopiecznych. Dzieci chętnie w nich uczestniczą. Dużą motywacją są pomoce dydaktyczne, odpowiednio dobrane dla osiągnięcia celów.*

– *Przekonaliśmy się, jak ważną rolę w tworzeniu przedsięwzięć kierowanych do potrzebujących pełnią fundusze strukturalne. Mamy nadzieję, że w przyszłości podobnym wsparciem będziemy mogli otoczyć większą grupę dzieci i młodzieży* – snuje plany Ewa Kuźniar-Senczyno, dyrektor ds. projektów z Fundacji Rosa.

Mikropożyczki i dotacje dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej

Materiał przygotowany przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy na podstawie „Zasad wdrażania instrumentów inżynierii finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”

W ramach projektów wyłonionych do dofinansowania w 2012 roku, bezzwrotne dotacje w wysokości do 40 tys. zł oraz wsparcie pomostowe dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą mogą otrzymać jedynie osoby z niepełnosprawnością. Dolnośląski konkurs na realizację tego typu projektów ogłoszono 14 lutego br. (konkurs nr I/6.2/B/12).

Pozostali mogą ubiegać się o wprowadzone pilotażowo preferencyjne pożyczki zwrotne w wysokości do 50 tys. zł. Będą one również udzielane na działalność związaną z innowacyjną przedsiębiorczością akademicką, polegającą na komercjalizacji wiedzy naukowej i technologii. Pożyczki będą udzielane na kilka lat, z możliwością ustanowienia karencji w ich spłacie oraz z oprocentowaniem niższym od tego, które oferują komercyjne instytucje finansowe.

KTO BĘDZIE MÓGŁ SKORZYSTAĆ Z PROPONOWANYCH NA RYNKU MIKROPOŻYCZEK?

O przyznanie pożyczki będzie mogła ubiegać się osoba, która w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu nie posiadała zarejestrowanej działalności gospodarczej oraz nie korzystała równolegle z innych środków publicznych, w tym m.in. PFRON, Funduszu Pracy lub Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na pokrycie tych samych wydatków związanych z prowadzoną działalnością.

OD CZEGO ZACZAĆ?

Osoba ubiegająca się o taką pożyczkę będzie musiała być uczestnikiem projektu prowadzonego przez operatora finansowego, który zostanie wybrany po rozstrzygnięciu konkursu przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Uczestnicy projektu będą składać pisemne wnioski o udzielenie pożyczki, które zostaną ocenione pod kątem adekwatności kosztów, wypłacalności, jakości przedsięwzięcia biznesowego, a także rodzaju proponowanych zabezpieczeń. Istotne

jest również udokumentowanie potrzeby uzyskania pożyczki w kontekście planów założenia działalności gospodarczej.

NA CO MOŻNA PRZEZNACZYĆ POŻYCZKĘ?

Pożyczka będzie mogła zostać przeznaczona na dowolny, ale jednoznacznie określony cel gospodarczy: inwestycyjny, obrotowy lub inwestycyjno-obrotowy. Przedstawiony wniosek musi wskazywać pozycje kosztowe, jakie ma pokryć pożyczka. Wykluczone jest przeznaczenie środków na linie kredytowe i pożyczki w rachunku.

Z JAKIM OPROCENTOWANIEM NALEŻY SIĘ LICZYĆ W PRZYPADKU TEGO TYPU POŻYCZEK?

Jedynym kosztem uzyskania pożyczki będzie jej oprocentowanie, chyba że zajdzie konieczność ustanowienia zabezpieczenia umowy pożyczki, które wiąże się z poniesieniem dodatkowych wydatków przez zainteresowanego.

Umowa pożyczki zawarta z pożyczkobiorcą powinna określać dwa równoległe poziomy oprocentowania: preferencyjne i standardowe.

Co do zasady stosowane będzie oprocentowanie preferencyjne, które powinno się kształtować na poziomie poniżej 8,91%. Oprocentowanie standardowe będzie stosowane w przypadku:

- likwidacji działalności gospodarczej przed upływem 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy pożyczki (naliczanie standardowych odsetek od początku trwania pożyczki),
- likwidacji działalności po upływie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy pożyczki (naliczanie standardowych odsetek od dnia likwidacji działalności),
- w przypadku zasadniczych naruszeń postanowień umowy pożyczki.

Jeśli środki zostaną wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem i działalność gospodarcza zostanie utrzymana przez cały okres trwania umowy pożyczki, to oprocentowanie preferencyjne stosowane będzie do końca trwania umowy.

JAKIE BĘDĄ ZASADY WYPŁATY?

Pożyczka będzie wypłacana na podstawie umowy, która zostanie podpisana pod warunkiem rozpoczęcia przez uczestnika projektu prowadzenia działalności gospodarczej. Zawarcie umowy nie będzie możliwe wcześniej niż w terminie wskazanym w formularzu rejestracyjnym jako dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej, ponieważ liczy się faktyczny moment jej otwarcia/startu/początku, a nie data zgłoszenia w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Jeżeli umowa nie będzie stanowiła inaczej, pożyczka wypłacana będzie w jednej transzy. Pożyczkobiorca będzie zobowiązany udokumentować wydatki (faktury lub inne równoważne dokumenty

księgowe) ponoszone z pożyczonej kwoty, zgodnie z przyjętym w umowie harmonogramem rzeczowo-finansowym, pod rygorem odstąpienia od stosowania preferencyjnego oprocentowania. Pożyczkobiorca ma obowiązek utrzymania działalności gospodarczej przez minimum 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

JAKA MOŻE BYĆ WYSOKOŚĆ POŻYCZKI I JAKIE SĄ ZASADY JEJ SPŁATY?

Maksymalna kwota, jaką można pożyczyć na okres nie dłuższy niż 60 miesięcy, wynosi 50 tys. zł na osobę. Cykl spłaty rat kapitałowych i odsetkowych został ustalony obligatoryjnie jako miesięczny. Pożyczkobiorca może skorzystać z maksymalnie 12-miesięcznej karencji w spłacie rat kapitałowych w trakcie całego okresu spłaty. Karencja nie dotyczy rat odsetkowych, które podlegają spłacie zgodnie z harmonogramem, i wliczana jest do całkowitego okresu prowadzenia działalności gospodarczej. Udzielenie karencji będzie uzależnione od oceny wniosku pożyczkowego i pozostanie w gestii Operatora finansowego. Pożyczkobiorca będzie zobowiązany do poddawania się odpowiednim kontrolom oraz zobligowany do przechowywania dokumentacji dotyczącej udzielonej pożyczki w okresie wynikającym z umowy.

CZY BĘDZIE WYMAGANE ZABEZPIECZENIE?

Operator finansowy będzie zobowiązany do przyjęcia wiarygodnego, zgodnego z prawem zabezpieczenia udzie-

lanej pożyczki. Zabezpieczenie należności z tytułu pożyczki ustalane będzie indywidualnie z każdym pożyczkobiorcą w zależności od oceny stopnia ryzyka i może je stanowić m.in.:

- weksel in blanco,
- poręczenie przez osoby trzecie,
- przewłaszczenie własności dóbr pożyczkobiorcy lub innych osób,
- cesja z polisy ubezpieczeniowej,
- inne zabezpieczenie majątkowe.

CO JESZCZE OFERUJE PROJEKT?

Uczestnicy projektu przez pierwsze 12 miesięcy oraz przed uruchomieniem pożyczki będą mogli skorzystać z usług szkoleniowych i doradczych. Operator finansowy może – w uzasadnionym przypadku – uzależnić udzielenie pożyczki od skorzystania z wyżej wymienionych usług. Sytuacja taka może w szczególności wystąpić, gdy pośrednik uzna, że pożyczkobiorca nie poradzi sobie z samodzielnym uruchomieniem firmy bez

powyższego wsparcia.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI NA TEMAT POŻYCZEK?

Dokument „Zasady wdrażania instrumentów inżynierii finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki” dostępny jest na stronie www.efs.dolnyslask.pl (w zakładce Akty prawne i dokumenty / PO KL - Dokumenty programowe / System Realizacji PO KL) oraz na stronie www.pokl.dwup.pl.

Operator finansowy, który będzie udzielał pożyczek, zostanie wybrany w najbliższych miesiącach w konkursie ogłoszonym przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Informacja o wyłonionej instytucji będzie zamieszczona na stronie www.pokl.dwup.pl.

Więcej informacji można uzyskać również w Punkcie Informacyjnym Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy – dane kontaktowe na ostatniej stronie Biuletynu.

Małe Przedszkole jest fajne

Materiał przygotowany przez Fundację Edukacji Przedszkolnej we Wrocławiu

Nowe miejsca w przedszkolach dla maluchów z ośmiu wiejskich gmin, wzrost świadomości rodziców w zakresie potrzeb edukacyjnych dzieci oraz integracja lokalnych społeczności – to tylko niektóre z korzyści, jakie przyniósł zakończony już projekt *Małe Przedszkole jest fajne*. Wzięło w nim udział 329 dzieci i ich rodzice. Większość malców nie chodziła do przedszkola w swoich lub pobliskich miejscowościach, a codzienne dowożenie do odległych placówek stanowiło problemem dla opiekunów. Dlatego celem przedsięwzięcia było upowszechnienie edukacji przedszkolnej na tych terenach dzięki utworzeniu i prowadzeniu dwunastu Małych Przedszkoli. – Każde przedszkole jest inne i wymaga indywidualnego podejścia, w każdym przypadku inaczej wygląda współpraca z władzami gminy – podkreśla Hanna Janczak, koordynatorka projektu.

Model *Małego Przedszkola* wdrażany przez Fundację Edukacji Przedszkolnej wywodzi się z idei *Małych Szkół*, zakładanych i prowadzonych od końca lat 90. przez stowarzyszenia rozwoju wsi we współpracy z Federacją Inicjatyw Oświatowych. Z tego pomysłu narodził się kolejny – utworzenia punktów wychowania przedszkolnego. Model *Małego Przedszkola* ewoluował do obecnego kształtu podczas zrealizowanego w 2007 roku wspólnie z Federacją Inicjatyw Oświatowych projektu *Idziemy do przedszkola! Małe Przedszkole na Dolnym Śląsku*.

Pomysł *Małego Przedszkola* został opracowany w oparciu o potrzeby dzieci i ich rodziców. Dlatego w jednej grupie jest maksymalnie 15 maluchów mieszkających w tej samej lub sąsiednich miejscowościach. W ten sposób uczą się nawiązywać nowe przyjaźnie i jednocześnie wychodzą bez obaw poza krąg własnej rodziny.

W zajęciach biorą udział dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Dzięki temu młodsi mogą naśladować starszych kolegów, a starsi uczą się odpowiedzialności i opieki nad młodszymi. Przedszkolakami opiekuje się wykwalifikowany

nauczyciel, wspierany przez jednego z rodziców lub wolontariusza. Jednocześnie nad ich prawidłowym rozwojem czuwa psycholog i logopeda. Edukacja jest oparta na programie nauczania zgodnym z wymogami MEN. W rozwoju i kształceniu maluchów ważne jest również zaangażowanie rodziców, którzy uczestniczą w codziennym życiu przedszkola oraz w specjalnych warsztatach, prowadzonych przez pedagogów i psychologów. W ten sposób rodzice poszerzają swoją wiedzę, otrzymują profesjonalne wsparcie w opiece nad dziećmi, a także w radzeniu sobie z problemami, które mogą się pojawić na różnych etapach wychowania. Zajęcia w *Małym Przedszkolu* trwają 25 godzin w tygodniu (maksymalnie do 5 godzin dziennie), w salach w pełni wyposażonych w pomoce dydaktyczne, meble i zabawki.

Postępy maluchów zauważają rodzice:

– *Przedszkole to super instytucja pomagająca (...) w rozwoju samodzielności, posłuszeństwa i relacji z innymi dziećmi. Zdecydowaliśmy się na udział naszego dziecka, żeby miało łatwiejszy start w szkole (...). Przedszkole jest blisko i jest bezpłatne.*

– *Oliwka przebywa w większej grupie (...) na swoim poziomie wiedzy i zabawy, ćwiczy pamięć poprzez naukę wierszyków i piosenek. Umie się dzielić. Lepiej rozwija się manualnie. Podoba mi się zaangażowanie pani. Jest bardzo opiekuńcza. Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie jak w domu.*

– *Kacper nauczył się szanować drugą osobę, słuchać poleceń, stał się bardziej samodzielny w każdej kwestii.*

– *Cieszę się, że Wiktor poznał inne zasady, obowiązki i zabawy niż w domu, że nauczył się funkcjonować z innymi (...) bez trzymania się spódnicy mamy. Rozwój dziecka w grupie to najlepsza edukacja.*

Placówki rozpoczynające działalność według proponowanego przez Fundację Modelu *Małych Przedszkoli*, od początku są mocno zakorzenione w społeczności lokalnej, która jest współodpowiedzialna za ich funkcjonowanie i prowadzenie. Docelowo to właśnie społeczność lokalna – rodzice, liderzy społeczni, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego – jako stowarzyszenie powinni przejąć rolę

organu prowadzącego placówkę. – *Dla koordynatora największą pracą jest na początku. Widać, jak zmienia się cała społeczność lokalna na każdym etapie funkcjonowania placówki. Na początku zachwyty i niedowierzanie, że coś dostajemy, że jest pięknie i kolorowo i ... nie trzeba za nic płacić. Z czasem zaczyna się etap roszczeń: dlaczego mamy coś od siebie dawać? Chodzić na warsztaty, malować ścia-*

ny, pomagać pani w przedszkolu? To etap długi i mozolny, oparty na wielu konfliktach i nierzadko osobistych animozjach. Osoby, które do tej pory nie robiły nic wspólnie, nagle muszą nauczyć się współpracy, wyrażać na głos swoją wolę i... pozytywnie rozwiązywać spory. To najcięższa próba dla rodziców. Jeśli wszystko zostanie wyjaśnione, a rodzice ochłoną i uwierzą, że przedszkole będzie istnieć tylko dzięki nim, tylko dzięki temu, że podczas trwania projektu nauczy się, jak efektywnie rozwiązywać konflikty, które przecież są nieuniknione i niezbędne, żeby się poznać i „dotrzeć”, następuje etap „świadomości”. Rodzice, przy pomocy fundacji, zakładają stowarzyszenie i uświadamiają sobie, że to oni po zakończeniu projektu będą prowadzić placówkę, zatrudniać kadre, zarządzać finansami i pozyskiwać środki.

To oni będą decydować o ilości dzieci w grupie czy też spotykać się systematycznie, aby na bieżąco planować dalsze funkcjonowanie i rozwój przedszkola. To etap oparty na lęku – czy damy radę? A z drugiej strony – na poczuciu dumy i siły opiekunów, którzy widzą, że stają się równorzędnym partnerem dla władz gminnych – opowiada Hanna Janczak. Projekt realizowano od lutego 2010 roku do końca 2011 roku. Sześć placówek po zakończeniu projektu zostało przejętych przez stowarzyszenia, które będą ich organem prowadzącym. Kolejnych pięć prowadzą gminy lub osoby fizyczne. – To ogromna satysfakcja, że udało się stworzyć coś z niczego, tchnąc w tych ludzi nieco wiary, uświadomić, że nasza praca i ich wkład mają sens wybiegający poza ramy czasowe i finansowe projektu – nie ukrywa zadowolenia Hanna Janczak.

W jednym przypadku, w związku z likwidacją szkoły, w której funkcjonowało *Małe Przedszkole*, placówka została zamknięta.

Projekt współfinansowany ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 9.1.1, zrealizowała Fundacja Edukacji Przedszkolnej w partnerstwie z gminami: Oława, Dobromierz, Oborniki Śląskie, Sobótka, Gromadka, Wisznia Mała, Bystrzyca Kłodzka i Oleśnica.

DANE KONTAKTOWE

Instytucja Pośrednicząca PO KL

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
Punkt informacyjny i naboru wniosków PO KL
ul. Mazowiecka 17, pokój nr 0004
50-412 Wrocław
tel.: 71 776 96 17, 71 776 96 03, 71 776 95 51
e-mail: promocja.efs@dolnyslask.pl
www.efs.dolnyslask.pl

Instytucja wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Punkt Informacyjny
ul. Armii Krajowej 54, pokój nr 100
50-541 Wrocław
tel.: 71 39 74 110, 71 39 74 111
bezpłatna infolinia: 800 207 097 oraz 800 300 376
e-mail: promocja@dwup.pl
www.pokl.dwup.pl

Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego na Dolnym Śląsku

ROEFS we Wrocławiu

(prowadzony przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych)
pl. Solidarności 1/3/5, pokój nr 415, 53-661 Wrocław
tel.: 71 780 90 79, faks 71 796 30 00
e-mail: info_wroclaw@roefs.pl
www.wroclaw.roefs.pl

ROEFS w Jeleniej Górze

(prowadzony przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych)
ul. Bankowa 36, III piętro, 58-500 Jelenia Góra
tel./faks: 75 642 20 00
e-mail: info_jeleniagora@roefs.pl
www.jeleniagora.roefs.pl

ROEFS w Wałbrzychu

(prowadzony przez Unię Przedsiębiorców Dolnego Śląska
i Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich)
ul. Dmowskiego 22, 58-300 Wałbrzych
tel.: 74 666 60 44
e-mail: info_walbrzych@roefs.pl
www.walbrzych.roefs.pl

ROEFS w Legnicy

(prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARLEG SA
i Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich)
ul. T. Kościuszki 25/1, 59-220 Legnica
tel.: 76 862 58 15, faks: 76 862 58 25
e-mail: info_legnica@roefs.pl, roefs@lsio.org.pl
www.legnica.roefs.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

